

Käytäntöjä vähävaraisten perheiden tukirahastoista

Miksi tukirahastoja tarvitaan?

Yhä useammat seurat ovat viime vuosina perustaneet tukirahastoja tai muita taloudellisen tuen muotoja mahdollistaakseen lasten ja nuorten osallistumisen harrastus- ja urheilutoimintaan. Taustalla ovat perheiden kasvaneet kustannukset sekä lisääntynyt lapsiperheköyhyys.

Tukirahastojen tavoitteena on varmistaa, ettei yksikään lapsi tai nuori joudu luopumaan mielekkäästä harrastuksesta perheen taloudellisen tilanteen vuoksi. Osallistumismahdollisuuksien turvaaminen tukee yhdenvertaisuutta ja auttaa pitämään harrastukset kaikkien saavutettavissa.

Eri tapoja myöntää tukea

Yhtä ainoaa oikeaa toimintamallia ei ole. Seurat voivat valita toimintatavan, joka sopii parhaiten niiden omaan toimintaan, resursseihin ja arvoihin.

1. Hakemus verkkolomakkeen kautta

Tässä mallissa huoltaja täyttää verkkolomakkeen, jossa kuvaillaan perheen tilannetta ja perustellaan tuen tarve.

Seura nimeää yleensä pienen työryhmän tai toimikunnan käsittelemään hakemukset ja tekemään päätökset tuen myöntämisestä.

Hyödyt:

- Selkeä ja läpinäkyvä prosessi.
- Samat kriteerit koskevat kaikkia hakijoita.
- Mahdollistaa päätösten dokumentoinnin ja seurannan.

Huomioitavaa:

- Hakemuslomakkeen tulee olla mahdollisimman yksinkertainen ja helposti täytettävä.
- Arkaluontoisia tietoja tulisi pyytää vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä.
- Hakijoille tulee kertoa selkeästi, miten tietoja käsitellään ja kenellä on niihin pääsy.

2. Arviointi ulkopuolisen tahon kautta

Jotkut seurat käyttävät mallia, jossa ulkopuolinen toimija, esimerkiksi seurakunnan diakoniatyö tai muu asiantuntijataho, arvioi hakemukset.

Hakemukseen voidaan tällöin sisällyttää tarkempi selvitys perheen taloudellisesta tilanteesta, mutta tiedot jäävät ulkopuolisen tahon käyttöön. Seura saa tiedon vain niistä perheistä, joille suositellaan tuen myöntämistä.

Hyödyt:

- Parempi anonymiteetti hakijoille.
- Voi madaltaa tuen hakemisen kynnystä.
- Päätöksiä tekevät henkilöt, joilla on kokemusta taloudellisesta haavoittuvuudesta.

Huomioitavaa:

- Vastuut ja tietosuojaan liittyvät käytännöt tulee sopia selkeästi etukäteen.
- Jäsenille on hyvä viestiä avoimesti siitä, miten prosessi toimii.

3. Joukkueenjohtajan tai valmentajan suositus

Osa seuroista käyttää mallia, jossa joukkueenjohtaja tai valmentaja voi ehdottaa tukea tarvitsevia perheitä.

Koska joukkueen taustahenkilöt ovat usein läheisessä yhteydessä perheisiin, he voivat tunnistaa tilanteita, joissa taloudelliset vaikeudet uhkaavat estää harrastuksen jatkumisen. Perheen ei tällöin välttämättä tarvitse tehdä erillistä hakemusta.

Usein tukea ei makseta suoraan perheelle. Sen sijaan osallistumismaksuja, jäsenmaksuja tai muita harrastuskuluja alennetaan tai katetaan maksamalla tuki suoraan joukkueen tai seuran tilille.

Hyödyt:

- Erittäin matala kynnys tuen saamiseen.
- Auttaa perheitä, joilla ei ole voimavaroja tai valmiuksia täyttää hakemuksia.
- Varmistaa, että tuki käytetään siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Huomioitavaa:

- Tarvitaan selkeät kriteerit yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.
- Päätöksiä ei tulisi jättää yksittäisen henkilön vastuulle, vaan niiden tulisi perustua yhteiseen menettelyyn.

Seurojen tunnistamia haasteita

Tukirahastoja hyödyntävät seurat ovat tunnistaneet useita toistuvia haasteita.

Häpeä ja leimautumisen pelko

Monet perheet kokevat taloudellisen tuen hakemisen vaikeaksi. Pelko arvostelusta tai leimautumisesta voi estää tuen hakemisen, vaikka sille olisi selvä tarve.

Voimavarojen puute

Taloudelliset vaikeudet liittyvät usein myös muihin kuormittaviin elämäntilanteisiin. Perheillä ei aina ole aikaa, jaksamista tai kykyä täyttää hakemuksia ja toimittaa tarvittavia selvityksiä.

Tällaisissa tilanteissa joukkueenjohtajan, valmentajan tai muun luotettavan yhteyshenkilön mahdollisuus tehdä aloite tuen hakemisesta voi olla merkittävä apu.

Taloudenhallintaan liittyvät haasteet

Joidenkin perheiden voi olla vaikea hallita jälkikäteen maksettavia korvauksia tai omavastuuosuuksia. Tämän vuoksi monet seurat maksavat tuen suoraan harrastuskuluihin sen sijaan, että raha kiertäisi perheen kautta.

Tasapaino tuen ja yksityisyyden välillä

Seurojen on löydettävä tasapaino sen välillä, että tuki kohdistuu sitä tarvitseville, ja samalla perheiden yksityisyys sekä ihmisarvo säilyvät.

Hyviä käytäntöjä seuroille

Madalla tuen hakemisen kynnystä

- Tee tukirahastosta kertova tieto helposti löydettäväksi.
- Käytä selkeää ja ymmärrettävää kieltä.
- Tarjoa tarvittaessa apua hakemuksen täyttämiseen.
- Kerro avoimesti, että tuen hakeminen on normaali osa seuran toimintaa.

Suojaa perheiden yksityisyyttä

- Rajaa hakemuksia käsittelevien henkilöiden määrä mahdollisimman pieneksi.
- Käsittele henkilötietoja luottamuksellisesti.
- Kerro avoimesti, miten tietoja käytetään ja säilytetään.

Viesti tuesta myönteisesti

- Korosta, että rahaston tarkoituksena on mahdollistaa osallistuminen, ei harjoittaa hyväntekeväisyyttä.
- Muistuta, että taloudellisia vaikeuksia voi kohdata kuka tahansa elämäntilanteestaan riippumatta.
- Käytä viestinnässä arvostavaa ja kannustavaa kieltä.

Ole joustava

- Perheiden tilanteet ovat erilaisia.
- Harkitse useiden toimintamallien yhdistämistä, jotta tavoitat mahdollisimman monet tukea tarvitsevat.
- Mahdollista tuen hakeminen useammalla tavalla, esimerkiksi sähköisesti tai yhteyshenkilön kautta.

Seuraa ja arvioi toimintaa

- Tarkastele säännöllisesti, tavoittaako tuki oikean kohderyhmän.
- Kerää kokemuksia perheiltä, valmentajilta, joukkueenjohtajilta ja päätöksentekijöiltä.
- Kehitä käytäntöjä saadun palautteen pohjalta.

Yhteenveto

Hyvin toimiva tukirahasto voi olla ratkaisevan tärkeä, jotta lapset ja nuoret voivat jatkaa harrastustaan perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Seurat voivat valita useista eri toimintamalleista, mutta toimivimpia ratkaisuja yhdistävät yleensä matala hakukynnys, yksityisyyden kunnioittaminen sekä tavoite mahdollistaa harrastaminen kaikille.

Kun seura panostaa saavutettavuuteen, luottamuksellisuuteen ja yksinkertaisiin käytäntöihin, voidaan tehokkaasti vähentää harrastamisen esteitä niitä eniten tarvitseville perheille. Pienilläkin tukitoimilla voi olla suuri merkitys lapsen tai nuoren mahdollisuudelle jatkaa harrastustaan, kuulua yhteisöön ja kokea osallisuutta.

Medfinansieras av Europeiska unionen

IDROTT SOM FRÄMJAR SAMHÖRIGHET ★ URHEILU OSALLISUUTTA EDISTÄMÄSSÄ ★

Alla med!
Kaikki mukaan!

Svenska kulturfonden

LEADER
Aktion Österbotten

Yrkeshögskolan Novia

VAMK
VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES